

Javítják az esélyegyenlőséget

Az Új Magyarország fejlesztési terv révén több százmilliárdos forrás lesz elérhető 2007–2013 között a magyar közoktatási rendszer szakmai és infrastrukturális megújulására, hiszen az oktatási reform egyik legfontosabb célja a szegregált oktatás felszámolása, az esélyegyenlőség növelése. Hiller István oktatási és kulturális miniszter mérföldkőnek nevezte az iskolafelújítási program elindítását. Elmondta, 2004–2006. között 16,5 milliárd forintot fordítottak erre a célra Magyarországon, ebből Közép-Magyarország 1,1 milliárd forinttal rendelkezett. Idén csak Közép-Magyarországnak 5 milliárd forint a kerete. Az Oktatási és Kulturális Minisztérium elengedhetetlennek tartja az esélyegyenlőség és a szegregációmentesség elvének érvényesülését, ezért minden iskolafejlesztési pályázaton résztvevő fenntartónak a tárca útmutatója alapján kidolgozott esélyegyenlőségi helyzetelemzést és programot kell alkotnia.

A közoktatási törvény legutóbbi módosításának egyik célja az esélyegyenlőség növelése volt, ezt a célt szolgálta többek között az az előírás, amely szerint a hazai és nemzetközi közoktatási kistérségi pályázatokon előnyben kell részesíteni azt a társulást, melyben hátrányos helyzetű település van vagy a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek aránya eléri a 25 százalékot. A pályázatokon kizárólag akkor indulhatnak az intézmények, ha rendelkeznek konkrét esélyegyenlőségi intézkedési tervvel. Az viszont tény, a minisztériumi tájékoztatás szerint, hogy nem minden település készített esélyegyenlőségi tervet. Az ellenőrzésekre egyelőre nincs megfelelő kapacitás, az esélyegyenlőségi szakemberek képzése jelenleg is folyik. A tervek hiányában pályázati lehetőségektől esnek el az intézmények.

E helyzetelemzések és tervek elkészítésében kíván segítséget nyújtani a fenntartóknak és oktatási intézményeknek az Oktatási és Kulturális Minisztérium (OKM) azzal, hogy képzett esélyegyenlőségi szakembereket biztosít elsősorban azon településeknek, ahol legalább egy olyan intézmény van, amelyben az átlagosnál magasabb a szegény gyerekek aránya, és az intézmény vagy a fenntartó iskolafejlesztési pályázatot nyújt be. Az OKM államtitkára, Arató Gergely szerint olyan rendszert alakítanak ki, amelynek segítségével az uniós forrásokat az esélyegyenlőségi szempontoknak megfelelően költhetik el az önkormányzatok.

De mit is tartalmaz, és ér-e valamit a helyzetelemzés és az úgynevezett esélyegyenlőségi terv? Az elemzésekben arról kell számot adni a településnek, hogy van-e szegregáció, mindenki egyenlően hozzáfér-e az oktatási szolgáltatásokhoz, külön programokhoz, elegendő-e az óvodai férőhely, ha minden óvodáskorú óvodába akarnak járni, szegregáltan oktatják-e a sajátos nevelési igényűeket, van-e lemorzsolódás, vagy milyen állapotban vannak az oktatási intézmények, ezt követően pedig egy, a problématerképhez illeszkedő akciótervet kell készíteniük arról, hogy a jövőben hogyan fogják ezeket a problémákat orvosolni. A pályázók a tárca által kiadott útmutató alapján esélyegyenlőségi helyzetelemzést készítenek. Az

OKM szakértői hálózatot állít fel, amely a helyszínen a helyi sajátosságok megismerését követően állítja össze az *Esély Tervet*.

A szakemberképzés a *SuliNova Kht.* közreműködésével zajlik. Első körben tizennyolc ember végezte el, ők már a közép-magyarországi régióban kiírt iskolafejlesztési pályázatokhoz kapcsolódva meg is kezdték tevékenységüket. További hetvenöten végzik majd el a kurzust, a szakember képzésről szóló felhívásokat a minisztérium széles körben hirdeti meg. Elsősorban olyanokat kerestek a 60 órás képzésre, akik az esélyegyenlőség érvényesítésében korábban már szereztek tapasztalatot, jártasak a közoktatás területén. A résztvevők a képzés során megismerik a vonatkozó joganyagot, az esélyegyenlőség-elvű támogatáspolitikát, a diszkriminációmentes közoktatás kialakításának eszközeit, az egyenlő bánásmód megsértését jelentő eseteket, és a tanácsadói képességek kialakítását. A szakembereket már az Új Magyarország fejlesztési terv forrásaiból fizetik.

„Az esélyegyenlőségi szakemberek a helyzetelemzések elkészítésében és a programok követésében nyújtanak majd segítséget. Szeretnénk az egész országot ilyen szakemberekkel ellátni” – mondta sajtótájékoztató keretében Borovszky Tímea, az OKM Roma Integrációs Titkárságának vezetője.

Hol a határ a segítségnyújtásban? Az oktatási tárca tájékoztatása szerint nem tudják minden pályázónak ingyenesen biztosítani az esélyegyenlőségi szakemberek munkáját. Borovszky Tímea elmondta, hogy a beérkező kéréseknél a hátrányos helyzetű gyerekek számát fogják figyelembe venni: ahol az arányuk 40 százalék fölötti, akár csak egy közoktatási intézményben, ott a település számíthat az ingyenes segítségnyújtásra.

Piliscsabán arról döntött nemrégiben a város vezetése, hogy új óvodát építenek, ennek nyomán, pedig igen komoly munka indult meg, hogy pályázatuk beadható legyen. Át kell dolgozniuk pedagógiai programjukat, az intézményi struktúrát és esélyegyenlőségi tervet kell készíteniük. *„Mit nyerünk, ha nyerünk? Nyerünk egy korszerű, minden igényt kielégí-*

Települések a közép-magyarországi régióban, ahol a hátrányos helyzetű gyermekek aránya meghaladja a 40%-ot

1. Abony	19. Budapest XXI. Kerület	37. Monor
2. Apaj	20. Budapest XXIII. kerület	38. Nagybörzsöny
3. Bag	21. Cegléd	39. Nagykőrös
4. Budapest III. kerület	22. Csemő	40. Nyársapát
5. Budapest IV. kerület	23. Csobánka	41. Örkény
6. Budapest IX. kerület	24. Dabas	42. Piliscsaba
7. Budapest VI. kerület	25. Domony	43. Ráckeve
8. Budapest VII. kerület	26. Dömsöd	44. Szentmártonkáta
9. Budapest VIII. kerület	27. Galgahévíz	45. Szigethalom
10. Budapest X. kerület	28. Gödöllő	46. Sződ
11. Budapest XI. kerület	29. Gyál	47. Táborfalva
12. Budapest XIII. kerület	30. Gyömrő	48. Tápióbicske
13. Budapest XIV. kerület	31. Kakucs	49. Tápiógyörgye
14. Budapest XIX. kerület	32. Kocsér	50. Tápiószentmárton
15. Budapest XV. kerület	33. Majosháza	51. Tápiószőlős
16. Budapest XVI. kerület	34. Makád	52. Tatárszentgyörgy
17. Budapest XVIII. kerület	35. Mende	53. Tóalmás
18. Budapest XX. kerület	36. Mikebuda	54. Tura
		55. Újszilvás
		56. Vác
		57. Valkó
		58. Zsámbok

tő közintézményt, nyerünk a település központjában egy rendezett zöldterületet. Nyerünk egy intézményt, ahol gyermekeink az eddiginél szélesebb körben részesülhetnek a korszerű óvodai nevelés eszköztárából” – nyilatkozta Kasza Péter polgármester.

Monor városa is mindenképpen pályázni fog a Közép-Magyarországi Regionális Operatív Program (KMOP 4.6.1) iskolafejlesztési kiírására, az ezt előkészítő munkacsoport már megkezdte a munkát, hiszen a Kossuth Lajos Általános Iskola egy több mint négyszáz éves épületben működik. A főépületet fel kell újítani, egyik épülete oktatásra alkalmatlan, a másik jó állapotú, de messze van a főépülettől. „A főépület mellett egy új, korszerű szárny kialakítása minden problémát megoldana” – mondta el érdeklődésünkre a Polgármesteri Hivatal munkatársa, Siposné Hanzelik Andrea. Arról azonban még nem tudott tájékoztatást adni, hogy igényelnek-e szakértői segítséget az esélyegyenlőségi terv elkészítéséhez. Kedvezményezettként adott az esélyük az ingyenes segítségnyújtás igénybevételéhez, a terv megvalósításának sikere azonban csak rajtuk múlik.

A Damjanich János Általános Iskola Gödöllő központjától legtávolabb elhelyezkedő közoktatási intézmény. Jelentős számban élnek hátrányos helyzetű, cigány családok is a körzetben. Szűcs Józsefné igazgatónő elmondta: arra törekednek, hogy a körzetben lakó családok gyermekeit megtartsák. „2003-ban elnyertük az Oktatási Minisztérium által meghirdetett pályázaton a bázisiskolai lehetőséget. Azóta dolgozunk az Oktatási Minisztérium által kiadott pedagógiai keretrendszer bevezetésén, és 2004 óta konzorciumban valósítjuk meg a hátrányos helyzetű tanulók integrációs felkészítését intézményi együttműködés keretében támogató pályázatot.” A tervek szerint új iskolaépítésre fognak pályázni, ugyanis a főépületüktől távol lévő romos épület-

ben is folyik tanítás, de ezt szeretnék megszüntetni, és összekapcsolni a főépülettel. Az iskolafenntartó önkormányzat szakemberek segítségével már hozzalátott a Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Program kidolgozásához, amelyre véleménye szerint mindenképpen szükség van a sikeres fejlesztések érdekében.

Bogdán Anna tanító szakot végzett, jelenleg a Pécsi Tudományegyetem romológia szakos hallgatója. A SuliNova Kht. munkatársaként a HEFOP 2.1.1 központi programjában dolgozik, a végzett esélyegyenlőségi szakemberek egyikeként. A képzés nemrég fejeződött be, de már meg is kezdte a munkát a közép-magyarországi régió egyik településén. Arra a kérdésünkre, hogy a pályázatoknál kötelezően előírt esélyegyenlőségi terv hoz-e változást a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek oktatásában, optimistán válaszolt: „Hogy változásokról tudjunk beszélni, ahhoz az emberek fejében rendet kéne tenni. Szemléletváltásra van szükség nem csupán az oktatási intézmények, de minden, az iskolákkal kapcsolatba kerülő szakember részéről is. A munkánk biztosítéka lesz annak, hogy eredményes és sikeres tervek szülessenek.” Anna munkájának kezdeti szakaszában elemzést készít a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek oktatásáról, ennek alapján segíti mind a települési, mind a közoktatási esélyegyenlőségi program megalkotását, együttműködve a helyi szakemberekkel, vezetőikkel, szülőkkel, és e programok végrehajtásának mentorálását is ellátja. Munkája azonban ezzel még nem ér véget, hiszen a településen azonosított problémák megoldásához a teendők meghatározása és a rendelkezésre álló források felkutatása is az ő feladata lesz a későbbiekben.

Horváth Marianna